

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Na rzecz bardziej zdecydowanej reakcji Europy na problem narkotyków”

COM(2011) 689 wersja ostateczna

(2012/C 229/16)

Sprawozdawca: **Ákos TOPOLÁNSZKY**

Dnia 25 października 2011 r. Komisja, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Na rzecz bardziej zdecydowanej reakcji Europy na problem narkotyków”

COM(2011) 689 final.

Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 18 kwietnia 2012 r.

Na 481. sesji plenarnej w dniach 23–24 maja 2012 r. (posiedzenie z 24 maja) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 118 do 1 – 2 osoby wstrzymały się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES)

1.1 Z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji i zgadza się co do tego, że środki, które należy przedsięwziąć, by wzmocnić Europę, powinny być stanowcze, a działania mające na celu skuteczne wpływanie na podaż i popyt w dziedzinie narkotyków muszą być wyważone.

1.2 Z tego właśnie powodu wyraża rozczarowanie, gdyż komunikat wydaje się być krokiem wstecz wobec wyważonego i opartego na konsensie podejścia, które dotąd dominowało; skupiono się w nim bowiem na środkach ograniczania podaży.

1.3 Uważa, że podejście regulacyjne i oparte na sankcjach nie jest wystarczające i zdecydowanie zaleca opracowanie nowej strategii UE w dziedzinie walki z narkotykami na podstawie dogłębnej oceny obecnej strategii, która wkrótce przestanie obowiązywać.

1.4 Wyraża zaniepokojenie co do zmian priorytetów w polityce finansowania i zdecydowanie zaleca, również w tej sprawie, powrót do wyważonego podejścia.

1.5 Popiera dalszą harmonizację przepisów krajowych w zakresie walki z handlem narkotykami i zaleca rozszerzenie procesu harmonizacji polityki UE w zakresie prawa karnego na zachowania związane z nadużywaniem narkotyków.

1.6 Zaleca stworzenie i używanie niezależnych i naukowo sprawdzonych systemów oceny w dziedzinie działań ograniczających podaż, a także przyznanie odpowiednich środków na realizację tych zadań.

1.7 Zgadza się z zaproponowanymi środkami mającymi na celu konfiskatę i odzyskanie mienia pochodzenia przestępczego i zaleca, by skonfiskowane środki były przynajmniej częściowo przeznaczane na finansowanie działań ograniczających popyt, które są w znacznym stopniu niedofinansowane.

1.8 Podkreśla, że w wypadku nowych niebezpiecznych narkotyków nowy akt regulacyjny nie wystarczy; w każdym razie istotne jest jego wdrożenie w ramach zintegrowanej i całościowej polityki, której wyniki staną się przedmiotem stałego monitorowania i oceny.

1.9 Uważa, że część komunikatu poświęcona ograniczeniu popytu jest nieproporcjonalna i niedopracowana; zaleca Komisji, by rozpoczęła tworzenie mechanizmów instytucjonalnych zapewniających realizację inicjatyw w oparciu o naukowe dowody w tej dziedzinie działania.

1.10 Jest przekonany, że aby uniknąć wzajemnego zneutralizowania się wpływu odrębnych dotąd działań, należy opracować w perspektywie średnioterminowej całościową i skoordynowaną politykę dotyczącą uzależnień, obejmującą problem używania wszystkich substancji psychoaktywnych (legalnych i nielegalnych).

1.11 Popiera działania forum społeczeństwa obywatelskiego dotyczącego narkotyków i zaleca, by jego ustalenia były lepiej brane pod uwagę zarówno na szczeblu Unii, jak i państw członkowskich.

2. Uwagi ogólne

2.1 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji Europejskiej „Na rzecz bardziej zdecydowanej reakcji Europy na problem narkotyków” ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ COM(2011) 689 final.

2.2 Popiera on wniosek końcowy dokumentu, zgodnie z którym „w świetle obowiązywania traktatu lizbońskiego odpowiedź Europy na problem narkotyków musi być mocna i zdecydowana, i to zarówno w stosunku do popytu na narkotyki, jak i ich podaży”. Z zadowoleniem stwierdza, że Komisja ma zamiar nadać nową dynamikę działaniom UE w dziedzinie walki z narkotykami i zgadza się, że „działania UE powinny koncentrować się na obszarach, w których przynoszą one największą wartość dodaną”.

2.3 EKES wyraża jednak rozczarowanie z powodu tego, że komunikat wydaje się być krokiem wstecz wobec wyważonego i opartego na konsensie podejścia, które dotąd dominowało i które polegało na ograniczaniu w równych proporcjach podaży i popytu. W przedmiotowym dokumencie mowa jest głównie o instrumentach prawnych ograniczających podaż, natomiast jeśli chodzi o ograniczenie popytu, zadowolono się pospiesznym sformułowaniem szeregu celów.

2.4 Komitet wyraża żal, iż – jak się zdaje – w dokumencie Komisji nie wzięto pod uwagę, w odniesieniu do używania narkotyków, przekrojowego podejścia polityki społecznej związanego z prawami człowieka, a wysunięto na pierwszy plan instrumenty prawne i karne poddane w nikłym stopniu ocenie naukowej, których skuteczność jest słabo potwierdzona dostępnymi obecnie danymi i które są bardziej kosztowne ⁽²⁾.

2.5 Komitet jest przekonany, że ograniczenie podaży nabiera pełnego sensu tylko w wypadku, gdy jest ono częścią, elementem mechanizmu strategicznego. Należy unikać sytuacji, w której polityka w dziedzinie prawa karnego dominowałaby, zaburzając równowagę, jako ostateczny instrument (*ultima ratio*). W związku z tym działań Europy – wspierającej całościową i obejmującą wiele instrumentów strategię, a nie uproszczone, represyjne i lekceważące prawa człowieka podejście będące regułą w wielu regionach świata – nie powinno cechować odsuwanie na drugi plan narzędzi prewencji.

2.6 Jeśli chodzi o politykę UE w dziedzinie walki z narkotykami, EKES jest przekonany, że trzeba – w oparciu o ocenę obecnej strategii – opracować, szeroko przedyskutować i przyjąć na zasadzie konsensu nową strategię wyrażającą wspólne zaangażowanie państw członkowskich na rzecz strategicznej refleksji, programów działań i polityki finansowania (najlepsza kombinacja działań), co było dotąd dominującym podejściem wyrażającym pewną równowagę i opartym na podstawowych wartościach traktatu lizbońskiego.

2.7 Zgodnie z podstawową zasadą, według której państwo nie powinno powodować szkód i zagrożeń większych niż te, przed którymi ma zamiar chronić, należy ustanowić mechanizm decyzyjny, który pozwoliłby zmienić bez zwłoki daną politykę, jeżeli niezależna ocena wykazałaby jej negatywne rezultaty.

3. Finansowanie

3.1 EKES jest zaniepokojony zmianami i ograniczeniem przez Komisję liczby priorytetów finansowania. Program

⁽²⁾ W większości krajów instrumenty karne skierowane są obecnie głównie przeciwko osobom uzależnionym od narkotyków; dotyczą one w nikłym stopniu handlarzy.

„Zdrowie na rzecz wzrostu gospodarczego” zapowiedziany w ramach 3. wieloletniego programu finansowania na lata 2014–2020 nie obejmuje problemu narkotyków i ograniczenia popytu na nie. Nie ma w nim również mowy o środkach finansowych koniecznych do ograniczenia popytu zgodnie z celami strategii i programu działań UE w dziedzinie walki z narkotykami.

3.2 Ta sama zmiana dotknęła priorytetów finansowania w wniosku Komisji dotyczącym programów „Sprawiedliwość” i „Prawa podstawowe i obywatelstwo”: dotacje na działania związane z problemem narkotyków odnosić się będą głównie do aspektów zapobiegania przestępczości. EKES wzywa Komisję do zmiany polityki finansowania zgodnie z potrzebami wyważonego podejścia strategicznego.

4. Konkretnie uwagi merytoryczne

4.1 Nadużycia i handel narkotykami

4.1.1 Jeśli chodzi o walkę z handlem narkotykami, komunikat podkreśla zjawisko stałej ewolucji rynku nielegalnych narkotyków i pojawianie się, w dziedzinie przemytu, innowacyjnych metod i technologii. W komunikacie stwierdzono, że aby skutecznie przeciwdziałać wszystkim tym negatywnym zjawiskom potrzebna jest poprawa koordynacji inicjatyw skierowanych przeciwko handlowi narkotykami.

4.1.2 W dokumencie podkreślono, że wejście w życie traktatu lizbońskiego ⁽³⁾ pozwala na wzmocnienie instrumentów prawnych i politycznych w walce z handlem narkotykami; stwierdzono też jednak, że niektóre instrumenty prawne ⁽⁴⁾ „nie spowodował[y] istotnego zbliżenia krajowych środków na rzecz zwalczania handlu narkotykami. Nie przyczynił[y] się on[e] w znaczącym stopniu do ułatwienia współpracy wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących handlu narkotykami ⁽⁵⁾”.

4.1.3 W komunikacie Komisji zalecono w tym względzie nowe instrumenty prawne, dzięki którym Komisja ma zamiar najpierw ustanowić minimalne wspólne normy w dziedzinie walki z wielkimi sieciami transgranicznego handlu narkotykami, dotyczące okoliczności obciążających i łagodzących, a następnie pracować nad poprawą definicji przestępstw i kar oraz wprowadzić bardziej restrykcyjne obowiązki sprawozdawcze dla państw członkowskich.

4.1.4 EKES, zgadzając się zasadniczo z wnioskami dokumentu, podkreśla jednak, iż wysiłki te będą zwieńczone powodzeniem tylko pod warunkiem, że w wypadku działań na rzecz ograniczenia podaży wprowadzony zostanie odpowiedni instrument pomiaru rezultatów oraz sprawdzone wskaźniki.

⁽³⁾ Art. 83 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

⁽⁴⁾ Np. decyzja ramowa Rady 2004/757/WSiSW z dnia 25 października 2004 r. ustanawiająca minimalne przepisy określające znamiona przestępstw i kar w dziedzinie nielegalnego handlu narkotykami.

⁽⁵⁾ COM(2011) 689 final.

W związku z tym Komitet domaga się opracowania mechanizmu oceny i monitorowania pozwalającego zmierzyć rzeczywistą skuteczność i rentowność tych instrumentów i popiera podjęte już prace mające na celu przygotowanie odpowiednich wskaźników⁽⁶⁾.

4.1.5 EKES podkreśla, że środki dostępne na ocenę instrumentów dotyczących działań w zakresie ograniczania podaży są zbyt małe w stosunku do szkód, jakie w zakresie praw podstawowych ponoszą osoby uzależnione od narkotyków, które – z punktu widzenia prawnego – nie szkodzą innym i nie działają w celach zarobkowych.

4.1.6 EKES zaleca, by w duchu komunikatu Komisji Europejskiej poświęconego temu zagadnieniu⁽⁷⁾ harmonizacja polityki UE w dziedzinie prawa karnego dotyczyła także zachowań, wobec których praktyka w dziedzinie prawa karnego (normy, kary, procedury, odstępstwa) różni się tak bardzo między państwami członkowskimi, że prawa człowieka i bezpieczeństwo prawne mogą tylko na tym ucierpieć. Zdaniem EKES-u dzieje się tak obecnie w wypadku nadużywania narkotyków⁽⁸⁾.

4.1.7 EKES przypomina, że harmonizacja minimalnych kar przewidziana przez UE nie powinna prowadzić do zaostrzenia kar maksymalnych stosowanych w poszczególnych państwach członkowskich. Jednocześnie zwraca uwagę na fakt, iż polityka skupiająca się na ograniczaniu podaży może nieść ze sobą przekaz o bezradności decydentów politycznych. Dlatego też absolutnie konieczne jest znalezienie równowagi między groźbą sankcji karnej a niezbędnymi działaniami w dziedzinie leczenia i pomocy.

4.1.8 EKES uważa za niezbędne, by zamiast nadal stosować podejście skierowane wyłącznie na walkę z handlem narkotykami, przemyśleć raz jeszcze strategię w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych i dążyć jednocześnie do ograniczenia szkód społecznych i zdrowotnych związanych z rynkiem narkotyków, a także działać na rzecz bezpieczeństwa osób i społeczeństwa.

4.2 Prekursory narkotyków

4.2.1 EKES zgadza się z oceną sytuacji zawartą w tym rozdziale, a także ze stanowiskiem, zgodnie z którym istniejące i przewidywane środki muszą zapewnić skuteczną kontrolę nielegalnego wykorzystywania produktów chemicznych, nie zakłócając jednocześnie legalnego handlu.

4.2.2 Komitet uważa, tak jak Komisja, że w dziedzinie tej należy wzmocnić współpracę międzynarodową pomimo dużych

różnic w zakresie jakości danych, możliwości ich uzyskania i skłonności do ich dostarczenia, zwłaszcza w wypadku zainteresowanych krajów trzecich.

4.3 Konfiskata i odzyskanie mienia pochodzącego z przestępstwa

4.3.1 EKES popiera wysiłki Komisji w tej dziedzinie i uważa, że wymienione instrumenty legislacyjne są proporcjonalne i dostosowane do przedmiotowych problemów. Wyraża jednak żal, że – z różnych powodów – instrumenty te nie osiągnęły zamierzonej skuteczności.

4.3.2 Dlatego też EKES popiera opracowanie nowych, bardziej rygorystycznych europejskich aktów legislacyjnych oraz objęcie tej dziedziny harmonizacją legislacyjną na szczeblu europejskim.

4.3.3 Komitet proponuje, by poświęcić przynajmniej część skonfiskowanych zasobów na wspieranie działań na rzecz ograniczenia popytu, które – choć tradycyjnie niedofinansowane – pozostają najskuteczniejszym środkiem walki z używaniem narkotyków i sposobem łagodzenia społecznych skutków tego zjawiska.

4.4 Nowe substancje psychoaktywne

4.4.1 EKES zasadniczo zgadza się ze stwierdzeniami zawartymi w komunikacie Komisji dotyczącymi nowych substancji psychoaktywnych. Komisja uważa, że ogólne przepisy będą odpowiadać oczekiwaniom obywateli i władz, jeśli chodzi o zdolność do szybkiego kontrolowania tych nowych substancji. Jednakże bez rzeczywistej oceny ryzyka poszczególnych substancji zagrożone mogą zostać uprawnione interesy terapeutyczne i przemysłowe. Komitet podkreśla także, iż obecna metoda oceny ryzyka nie wynika ze wszechstronnego podejścia, lecz opiera się głównie na analizie chemicznej i policyjnej.

4.4.2 EKES podkreśla, że w wypadku nowych niebezpiecznych narkotyków akt regulacyjny również nie wystarczy. W każdym razie istotne jest jego wdrożenie w ramach zintegrowanej i całościowej polityki, której wyniki staną się przedmiotem stałego monitorowania i oceny. W istocie, ryzyko negatywnych skutków nie jest zerowe ze względu na takie elementy jak: pokusa, by używać nowych substancji, kryminalizacja, wzrost cen na nielegalnym rynku, zakaz lub automatyczna kontrola substancji wykorzystywanych w innych celach, niedozwolone używanie tych substancji, dodatkowe zagrożenia, jakie niesie ze sobą nielegalny rynek itd. Komitet wyraża żal, że zaproponowane instrumenty regulacyjne nie uwzględniają tych aspektów.

4.4.3 EKES uważa za istotne, by równoległe do sporządzenia listy, decydenci polityczni zaproponowali także środki na rzecz łagodzenia skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych i by w razie potrzeby rozważyli alternatywne środki regulacyjne, bez bezpośredniego inkryminowania osoby zażywającej narkotyki. W tym celu Komitet uważa

⁽⁶⁾ Pierwsza europejska konferencja w sprawie wskaźników dotyczących podaży narkotyków. Wspólna inicjatywa w celu opracowania trwałych opcji w dziedzinie monitorowania rynków substancji odurzających, przestępczości i działań ograniczających podaż, Komisja Europejska, 20–22 października 2010 r.

⁽⁷⁾ COM(2011) 573 final.

⁽⁸⁾ W istocie, te same czyny (np. wymiana małych ilości między konsumentami) mogą w jednych krajach pociągać za sobą karę więzienia od dwóch do pięciu lat, a w innych powodują uruchomienie środków przewidzianych w ramach krajowej lub lokalnej pomocy (tworzenie miejsc pracy, pomoc mieszkalna, opieka społeczna itd.).

za niezbędne uzupełnienie braków w gromadzeniu danych, poprawę interaktywności przepływu informacji, organizację kształcenia ustawicznego specjalistów w tej dziedzinie, czuwanie nad wiarygodnością informacji za pomocą najbardziej nowoczesnych metod i technologii, opracowywanie przepisów i kontroli w dziedzinie ochrony konsumentów oraz stworzenie odpowiednich usług leczenia i udzielania pomocy.

4.4.4 EKES zwraca ponadto uwagę na następujący problem: działania regulacyjne dotyczące nowych substancji nadal spychają w cień niekiedy dużo poważniejsze problemy, jakie mogą powodować niekontrolowane „stare” substancje psychoaktywne, takie jak alkohol, nikotyna, niektóre przemysłowe produkty halucynogenne itd.

4.5 Ograniczanie popytu

4.5.1 EKES wyraża rozczarowanie propozycjami Komisji w dziedzinie ograniczania popytu, które w znacznej mierze zawierają tylko ogólne stwierdzenia. Wzywa Komisję do dalszych prac nad strategicznym podejściem umożliwiającym poczynienie postępów ilościowych i jakościowych na drodze do zagwarantowania praw podstawowych w dziedzinie leczenia.

4.5.2 W związku z tym istotne jest, by Komisja dążyła nie tylko do opracowania norm jakościowych, ale by przyczyniała się także do kształtowania w państwach członkowskich polityki finansowania zgodnej z wyważonym podejściem.

4.5.3 W całej Europie powinna być zagwarantowana dostępność (także cenowa) szerokiej gamy usług medycznych opartych na dowodach naukowych dla osób z problemami narkotykowymi, aby ograniczyć zagrożenia dla zdrowia (HIV/AIDS, zapalenie wątroby, przedawkowanie). Usługi te obejmują detoksykację, leczenie rezydencyjne, zewnętrzne i oparte o społeczność, rehabilitację, reintegrację, leczenie zamiennicze i wymianę igieł. Specjalne programy powinny być także dostępne dla osób przebywających w zakładach karnych, społeczności mniejszościowych oraz grup narażonych na dyskryminację.

4.5.4 Zdaniem EKES-u priorytetem polityki antynarkotykowej prowadzonej zarówno na poziomie UE jak i krajowym powinno być raczej świadczenie usług zdrowotnych i leczniczych osobom potrzebującym, a nie kryminalizacja i karanie ludzi narażonych na problemy narkotykowe.

4.5.5 EKES zwraca uwagę na fakt, iż obecnie Unia Europejska nie dysponuje żadnym środkiem umożliwiającym ostrzeżenie lub ukaranie państwa członkowskiego, które nie zapewnia możliwości korzystania z usług leczenia o naukowo udowodnionej skuteczności – choć usługi takie mają żywotne znaczenie dla zainteresowanych – co stanowi pogwałcenie praw człowieka.

4.5.6 Komitet zachęca zatem Komisję, by dążyła, z jednej strony, do stworzenia mechanizmów instytucjonalnych zapewniających realizację w poszczególnych państwach członkowskich inicjatyw o potwierdzonej naukowo skuteczności w tej

dziedzinie, a z drugiej strony, do zapewnienia wyważonego i kontrolowanego funkcjonowania systemów finansowania sprzyjających ich wdrażaniu.

4.6 Współpraca międzynarodowa

4.6.1 EKES popiera dialog z krajami, w których narkotyki są produkowane i z krajami tranzytowymi, a także politykę pomocy i wsparcia technicznego i zaleca ich intensyfikację.

4.6.2 Komitet popiera również zwiększenie zaangażowania Unii w odniesieniu do krajów sąsiedzkich i partnerów strategicznych, a także krajów położonych wzdłuż szlaków narkotykowych prowadzących do UE na podstawie wyważonego i kompleksowego podejścia w pełnym poszanowaniu praw człowieka.

4.6.3 EKES z uznaniem odnosi się do rezultatów uzyskanych dotąd przez Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii, jeśli chodzi o monitorowanie sytuacji w zakresie narkotyków, zwiększanie rzetelności i jakości przekazywania informacji oraz opracowanie wspólnego podejścia strategicznego.

4.6.4 EKES zwraca się do Komisji o przygotowanie oceny sytuacji w zakresie przemian społecznych spowodowanych trwającym kryzysem gospodarczym, a zwłaszcza o zwrócenie szczególnej uwagi na zjawisko używania narkotyków i handlu nimi.

4.6.5 Uznając znaczenie trzech konwencji Narodów Zjednoczonych dotyczących substancji odurzających⁽⁹⁾ oraz uzyskanych dzięki nim wyników, EKES uważa, że należy podkreślić, iż pomimo ich wyraźnie określonych celów, nie pozwoliły one na ustanowienie legalnej, odpowiedniej i sprawiedliwej dostępności do niektórych narkotyków w ogromnej większości krajów świata i w części Europy. Ponadto nielegalna produkcja i używanie narkotyków nie zmalały, a wręcz przeciwnie, znacznie wzrosły. Jednocześnie istniejący system nie zawsze pozwala zapewnić działania na rzecz zdrowia i dobrego samopoczucia, których skuteczność jest naukowo udowodniona.

4.6.6 Dlatego też EKES zaleca, by Unia Europejska przyjęła na siebie rolę krytycznego obrońcy konwencji ONZ dotyczących substancji odurzających i ich wdrażania w oparciu o konsens państw członkowskich, z uwzględnieniem praw człowieka i dowodów naukowych. Jeśli UE uważa to za konieczne, mogłaby opowiedzieć się za dostosowaniem tych konwencji.

4.6.7 EKES wyraża zadowolenie z prac forum społeczeństwa obywatelskiego dotyczącego narkotyków i popiera jego działania. Zwraca się do instancji decyzyjnych Unii, by lepiej uwzględniły uzyskane przez nie wyniki. Komitet chętnie uczestniczyłby w forum w roli obserwatora.

⁽⁹⁾ Konwencja w sprawie narkotyków z 1961 r. zmieniona protokołem z 1972 r., konwencja o substancjach psychotropowych z 1971 r. i konwencja o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi z 1988 r.

5. Perspektywy

5.1 Zgodnie z art. 11 ust. 3 i 4 traktatu lizbońskiego EKES zaleca Komisji i państwom członkowskim konsolidację aktywnego dialogu społecznego i włączenie grup zawodowych oraz, w miarę możliwości, organizacji konsumenckich do procesu planowania strategicznego, aby sprzyjać demokracji uczestniczącej i umożliwić bezpośrednią ocenę działań koordynacyjnych władz publicznych przez środowiska zawodowe.

5.2 Komitet uważa, że konieczne jest planowanie dwukierunkowe. Na poziomie ogólnym należy tworzyć synergię między zharmonizowanymi działaniami na szczeblu europejskim w ramach wzmocnionej koordynacji. Ponadto konieczne jest podejście lokalne, aby kształtować politykę europejską, która nie będzie abstrakcyjna, lecz zgodna z rzeczywistymi potrzebami społeczności lokalnych i zapewniająca ich współpracę.

5.3 EKES jest przekonany o konieczności prowadzenia, już w perspektywie średnioterminowej, całościowej i skoordynowanej polityki w dziedzinie uzależnień obejmującej cały

problem używania substancji psychoaktywnych (legalnych i nielegalnych). W chwili obecnej działania są sztucznie rozdzielone z przyczyn politycznych i prawnych, stosowane środki są radykalnie różne i powodują skutki, które zamiast wzajemnie się wzmacniać, raczej się neutralizują. Z punktu widzenia bezpieczeństwa prawnego i praw człowieka można się też zastanawiać nad bardzo zróżnicowanymi relacjami między tymi działaniami a siłą przymusu stosowaną przez państwo.

5.4 EKES zaleca, by Komisja utorowała drogę do zapewnienia dostępu do kontrolowanego wykorzystania konopi leczniczych w celach medycznych oraz do pełnego zakresu terapii zastępczych.

5.5 EKES krytycznie odnosi się do sposobu, w jaki powszechny problem alkoholizmu odpowiedzialnego za najbardziej szkodliwe skutki w naszych społeczeństwach, jest traktowany na szczeblu unijnym. W związku z tym Komitet odsyła do swych wcześniejszych opinii⁽¹⁰⁾ i zwraca się do Komisji o podjęcie stanowczych działań w tym zakresie.

Bruksela, 24 maja 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 175 z 27.7.2007, ss. 78–84; Dz.U. C 318 z 23.12.2009, ss. 10–14.